

Резиме
Извештаја ревизије сврсисходности пословања
„Функционисање градског и приградског превоза путника“

Трећина грађана Републике Србије није задовољна функционисањем градског и приградског превоза, а готово милион становника нема организовану ову комуналну делатност од општег интереса, због чега градови и општине морају више да се ангажују у складу са потребама становништва, уз јасне стратешке смернице које је потребно уредити на државном нивоу

Законом је јасно дата обавеза градовима и општинама да обезбеде функционисање градског и приградског превоза путника, као комуналне делатности која представља незаменљив услов живота и рада становништва. У периоду од 2017. до 2019. године, градови и општине су за градски и приградски превоз путника издвојили из буџета 87 милијарди динара, од чега 92% шест највећих градова у којима живи више од трећине становништва Републике Србије и у којима се реализује око 95% путовања. Међутим, истраживање у предстудији је показало да приближно 40% јединица локалне самоуправе, на чијој територији живи око милион становника, не организује ову комуналну делатност од општег интереса, те се грађани превозе у сопственој организацији, међуградским линијама које пролазе кроз њихово место или такси превозом.

Такође, истраживање јавног мњења из 2019. године показује да трећина грађана Републике Србије није задовољна стањем у градском и приградском саобраћају, због чега постоји притисак грађана на органе локалне самоуправе да се реализује виши ниво квалитета уз прихватљиву цену услуга јавног превоза, са минималним штетним утицајем на животну средину.

За ефективно и ефикасно функционисање градског и приградског превоза путника на локалном нивоу, потребне су стратешке смернице и уређена мерила за обављање комуналних делатности на државном нивоу. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре није израдило стратегију развоја саобраћаја после 2015. године, нити успоставило мерила за обављање комуналних делатности.

Утврђене несврсисходности у функционисању градског и приградског превоза путника у јединицама локалне самоуправе - субјектима ревизије, указују на то да је неопходно веће ангажовање локалних власти у погледу планирања у складу са потребама становништва, као и надзора над квалитетом пружене услуге за уложена средства. Дугорочни план развоја градског и приградског превоза, као ни основни елементи квалитета услуге (тарифни систем, цене, план линија, ред вожње) нису успостављени у потпуности, због чега није омогућено његово континуирано обављање, унапређење и развој. Ефикасност уложених средстава у градски и приградски превоз, уважавајући и заштиту животне средине, није праћена у довољној мери кроз програмско буџетирање. Надзор над обављањем градског и приградског превоза путника, нити континуирано изјашњавање становништва о задовољству квалитетом пружене услуге на нивоу локалне самоуправе, не врши се у мери која обезбеђује развој и унапређење квалитета услуге.

Препоруке

Државна ревизорска институција дала је следеће препоруке:

Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре да:

- ↓ изради стратегију развоја саобраћаја са циљевима развоја јавног градског и приградског превоза путника;
- ↓ успостави мерила за обављање комуналних делатности између осталог и за обављање градског и приградског превоза путника.

Градовима Новом Саду, Краљеву и Пожаревцу да отклоне несврсисходности које су утврђене у функционисању градског и приградског превоза путника код сваког од њих и то да:

- ↓ предузму адекватне мере у циљу дугорочног планирања развоја градског и приградског превоза путника, односно, донесу програм развоја саобраћаја;
- ↓ донесу/усвоје тарифни систем, цене, план линија и ред вожње;
- ↓ ефикасност улагања у градски и приградски превоз путника прате дефинисањем циљева и индикатора у програмском делу Одлуке о буџету;
- ↓ укључе и аспект заштите животне средине у праћење ефикасности улагања;
- ↓ успоставе, односно, побољшају надзор над вршењем комуналне делатности;
- ↓ уредe начин континуираног изјашњавања корисника о квалитету пружених комуналних услуга.